CODZIENNA

Nr 235. ROK 1833.

PIĄTEK 6 WRZEŚNIA

Gazeta Krakowska

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.........złp. 12
Miesięczna...... „ 5

Jutro Reginy Panny.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina	Barometr na 00 0,	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	„ 3, 427	+ 4,7	+ 1.7	Zaden	Pogoda z chmurami	
12	„ 3, 152	14,8	2,2	Wschodni słaby	„ „	
5 3	„ 3, 079	16,7	3,0	„ „	„ „	
9	„ 3, 544	+ 10,4	+ 3,3	Zaden	Chmury	

Część Urzędowa.

PREZES

SĄDU APPELACYINEGO

Wolnego Niepodległego i Ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Stosownie do art: 118 K. C. podaje do publiczney wiadomości, iż Tryb: I. Inst: kraju tuteyszego, na prośbę Anny z Chachulskich Szpadzińskiey, wyrokiem z d. 27 czerwca r. b. zapadłym, nakazał wyszukanie Woyciecha Szpadzińskiego professyi młynarskiey, w mieyscu ostatniego jego zamieszkania w Krakowie od lat 12 nieprzytomnego.

W Krakowie 16 lipca 1833 r.

Piekarski V. P.
J. *Strożecki.*

Część Nieurzędowa.

WIADOMOŚCI Z OSTATNIEY POCZTY.

PRUSSY.

Berlin 30 *Sierpnia.*

Nadeszła tu następująca wiadomość ze Szczecina pod dniem 29 b. m. »Wczoray w noey o 11 przybyły tu liczne ekwipaże dworu Cesarsko Rossyiskiego extrapocztą przez Szwedt, mające tu oczekiwać na przybycie N. Cesarza Wszech Rossyi, który tu jest spodziewany okrętem parowym *Ischora.*

Dnia 31 *sierpnia.*— Podług wiadomości ze Szczecina, przybył tam Królewicz Jmci Pruski następca Tronu dnia 29 wieczorem. » Co chwila spodziewany tam jest N. Cesarz Mikołay, na którego od wczoray zpołudnia oczekują ekwipaże na placu lądowym. Do godziny 4 nieprzypłynął tam jeszcze okręt parowy *Ischora* na którym się Nayjaśnieyszy Pan znayduje. »—

ANGLIA.

Londyn 24 *Sierpnia.*

Nadeszły tu wiadomości z Oporto do dnia 14 a z Lizbony do dnia 13 b. m. Nayważnieyszą jest, że się potwierdza, iż Bourmont zawiesił dnia 7 oblężenie Oporto, i z czołem armii znayduje się w marszu do Lizbony. Wyprowadził on tak skrycie woyska swoje z szańców, że dopiero dnia 8 przy edeyściu ostatnicy kolumny oblężeni dowiedzieli się o tém. Migueliści zabrali z sobą wszystkie działa z szańców północnych, któ-

re dnia 10 obsadził bez przeszkody jenerał Saldanha. Liczba woyska które marszałek Bourmont zabrał z sobą wynosi 12,000 ludzi, i zamiarem jego ma bydź połączenie się z xięciem Cadaval, który osadził sławne jeszcze z kampanii Napoleona linije Torres Vedras. — Podług innych wiadomości połącsenie już tey chwili nastąpić miało, i armia D. Miguela w bliskości Santarem, pod rozkazami Bourmonta, wynosząca 30,000 ludzi, gotuje się do uderzenia na Lizbonę. W ostatniem mieście ogłoszone zostało wniyście korpusu Bonrmonta do Koimbry dnia 12 b. m. i natychmiast wszystkie uroczystości ustały. — Xiąże Terceiry z 4000 woyska miał wyiść z Lizbony przeciwko nieprzyjacielowi, a obrona stolicy powierzoną została gwardyi narodowey świeżo urządzoney i do 8000 ludzi wynoszącey.

Wiadomości powyższe z Portugalii sprawiły bardzo niepomyślny wpływ na papiery mianowicie na portugalskie. Tak nazwaną pożyczka rejencyi, z 90 spadła zaraz na 86½ a drngie zwane *Scrips* z 24 na 20. Ostatnie przy zamknięciu giełdy podniosły się na 21.

W tak krytycznym stanie rzeczy, z wielkiem natężeniem oczekują tu dalszych wiadomości z Lizbony.

Dziennik *Kuryer* donosi pod d. 12 z Lizbony: »W tey chwili panuje tu wielkie zamieszanie, albowiem w śród uroczystych obchodów nadeszła nagle wiadomość że 8000 miguelistów przybyło z pod Oporto do Koimbry, i połączyli się z 6000 woyska xięcia Cadaval. — Okropna ta woyna dwóch braci, wkrótce stanie się bardziey niż kiedykolwiek zajadłą. — Konstytucyoniści niemają dosyć sił do stawienia czoła nieprzyjacielowi. Kray nie jest w tym stopniu na ich stronę jak się spodziewano. — Obecne położenie Lizbony jest bardzo złe.

FRANCYA

Paryż 23 Sierpnia.

Odjazd królowy Dony Maryi wstrzymany został. Niektórzy przypisują to marszowi Bourmonta do Lizbony; inni, nienadeyściu oczekiwanych okrętów do Hawru.

Dnia 25 Sierpnia. — Odjazd Dony Maryi wstrzymany, aż do stanowczych wypadków bitwy spodziewaney w okolicach Lizbony; inaczey podróż ta mogłaby się stać niebezpieczną dla młodey królowey.

(G. P. S.)

WIADOMOŚCI Z DAWNIEYSZYCH POCZT.

AUSTRYA.

Wiedeń 13 Sierpnia.

Poczta z Carogrodu z dnia 25 z. m. nie zawiera nic interessownego. Sułtan zaymuje się wyłącznie urządzeniem i rozłożeniem swego woyska. Zdaje on sobie jescsze zawsze podchlebiać nadzieją, że wystawi tęgą armią i będzie potém w stanie rozprawić się z Ibrahimem: lecz i Ibrahim niejest także nieczynnym, ściąga on woyska z Egiptu, a w Syryi każe wybierać rekruta. Wewnątrz państwa Ottomańskiego panuje wielkie rozprzężenie, długiego potrzeba czasu do zagojenia ran, jakie zadały temu krajowi ostatnie pełne krytyczności lata. Handel i rękodzieła ustały wszędzie, mogłyby się podnieść o tyle, ileby takowe kray grecki ożywiał, i o ileby Grecy znaleźli sposobność, przez właściwego swego ducha przemysłowego, nadać Turcyi zatrudnienie. Wiemy że rząd grecki poświęca wielką uwagę na ożywienie handlu, z czego naturalnie państwo Ottomańskie nie zaniedba korzystać; jeżeli nie zaydą jakie nowe przeszkody w Grecyi, możnaby łatwo przewidzieć, iż Grecy staną się wkrótce posiadaczami naywiekszey części handlu na morzu środziemném i mają oni wszystko za sobą: położenie geograficzne, tani dowóz, i wszędzie otwarte związki; są to korzyści, któremi się żaden kray leżący nad morzem śordziemném pochlubić nie może. Tylko sami Egipcyanie mogą się porównać z Grekami co do taniego dowozu do morza, lecz i tym przeszkadza wiele systemat monopoliczny vice-króla, który utrzymywać będzie zawsze takowy na niskim stopniu.

Z Konstantynopola list z 28 lipca umieszczony w gazecie Weneckiey donosi: »Rossya wznowiła układy handlu z wysoką Portą. Handel prowadzony wprzód z Anglią, odbywać się będzie teraz wprost z Rossyą, kupcy rossyiscy, przyjęli na siebie dostawę zapasów do ubrania i uzbrojenia woyska tureckiego na stopę europeyskiego. Zapewniają, iż ulemowie i zgromadzenie muftych, przez wyłożenie 33 wiersza, 8 rozdziału, 3 księgi Koranu, potwierdzili zobowiązania, jakie nowa karność woyskowa wkłada na prawowiernych. Porta przyjęła mnóstwo zagranicznych oficerów, z powodu potrzeby zaprowadzenia nowego uzbrojenia i kszta-

cenia swojego woyska. Tylko jazda zatrzyma poniekąd dawną cechę, będzie albowiem bardziey na sposób organizacyi kozaków, niżeli na sposób europeyskiey jazdy urządzona.»

Pest 10 Sierpnia.

Dnia 7 t. m. przewieziono przez nasze miasto feldmarszałka-porucznika Zucchi, który dowodził powstaniem Włoskiém, do warowni Munkacz, dokąd skazany został na 20letnie więzienie.

W Trieście dnia 8 b, m. zawinęła ces. korweta *Lipsie* w 21 dniach z Alexandryi, na pokładzie teyże znayduje się pułkownik Prokesz; powraca on od Mehemeda Alego, do którego w nadzwyczayney missyi był wysłany.

FRANCYA

Paryż 17 Sierpnia

Marszałek Gerard wyjechał wczoray do swoich dóbr dla załatwienia swych prywatnych interessów, za kilka dni powróci i towarzyszyć będzie Królowi do Cherbourga.

Pomiędzy osobami, które królowey Donnie Maryi składały powinszowania, znaydowali się także, xiąże Decases i jenerałowie Solignac i Schramm.

W kilku miastach departamentu Tarn, przez które marszałek Soult z kąpieli w Mont d'Or do swoich dóbr przejeżdżał, poczyniono na jego przyjęcie świetne przysposobienia; załoga woyskowa i gwardya narodowa stały pod bronią, dowódzcy powychodzili na przeciw niego, a w Alby przywitano nawet ministra salwami z dział, o co bardzo się rozgniewał, kazał zaprzestać strzelania, bramy tryumfalne rozebrać, woysku i gwardyi narodowey odeyść, i dopiero w godzinę potem wjechał do miasta.

Według nadesłanych z różnych stron doniesień, w czasie bytności króla w Cherbourgu odprawić się mają świetne zabawy. Angielski klub przewozowy przedsiewezmie równocześnie dla rozrywki podróż morzem do Cherbourga. Trzydziestu kucharzy wysłano do tego miasta portowego, celem przysposobienia wspaniałey uczty dla tych angielskich gości. Wewnątrz Tuilleryów wystawiają różne budowle z wielką czynnością. Przed salą marszałków urządzono paradnie ozdobioną długą galeryę, w którey ustawiony jest posąg pokoju i marmurowe popiersie króla: — Sama sala marszałków ozdobiona 16 portretami tychże, została odnowioną, przystrojoną płaskorzeźbami, wystawującemi nayświetnieysze zwycięztwa od roku 1789 odniesione. Sklepienia malują znowu na nowo, a złote orły, które Napoleon pod karyatydami kazał był poprzyprawiać, a które potem były odjęte, znowu teraz przywrócone zostaną. Oprócz tego założono paradne wschody a wewnątrz tak wszystko urządzono, iż te gmachy tworzą jednostayney rząd od pawilonu Flory aż do pawilonu Marsan. Te wszystkie ozdoby, które król kazał poczynić w Tuilleryach i Luwrze kosztują już w tym roku 1,5000,00 fr.

Według gazety *Quotidienne* znaydował się Don Miguel dnia 4 t. m. w Quinta da Pedra, o milę od Oporto w stronie południowey.

Z Oranu piszą, iż załoga turecka w Tremsan zdała tę warownię Arabom. Jenerał Desmichels wysłał zatem 1300 ludzi woyska tamże dla obronienia od podobnego wypadku miasta Mostaganim, a sam udał się za niemi dnia 24 z. m. na fregacie *Victoire* z pięcioma innemi statkami. Wylądowano dnia 27 z. m. o 3 i pół mile od miasta Montaganim; warownia oddaną została naszemu woysku, do którego się przyłączyła załoga turecka, dla odparcia attaku Arabów, który nastąpił d. 29 z. m. Fregata *Victoire* miała przy tey walce sposobność ostrzelania Arabów, usadowionych na wzgórzach nad samemi brzegami położonych, którzy chcieli naszemu woysku odciąć odwrót ku okrętom.

Dnia 18 Sierpnia.

Przysłana dziś drogą nadzwyczayną nadworna gazeta madrycka donosi: »W Lizbońskiey kronice z d. 30 lipca znaydują się dwa rozporządzenia, na mocy których Don Candido Joseph Xavier tymczasowo ministrem spraw zagranicznych, a Don J. A. Freire, który po odjeździe margr: Loule ministerium woyny otrzymał, prócz tego jeszcze ministrem marynarki jest mianowany. Tenże dziennik umieścił list xięcia Braganzy do xięcia Palmella, w którym oznaymia temu usunięcie go od urzędu gubernatora. Od wjazdu Don Pedra pannje spokoyność w stolicy; jednak trwają ciągle przetrząsania domów i aresztowania miguelistów.

Dnia 31 lipca xiąże Braganza przeglądał załogę składającą się z 2 batalionów strzelców, 1 pułku linijowego, 2 szwadronów jazdy, 50 ułanów i 3 dział. Papiezki nuncyusz d. 4 sierpnia wieczorem wsiadł na okręt i natychmiast odpłynął. Tegoż dnia przybyło do xięcia Terceiry 50 zbiegów z miguelistowskiego woyska w prowincyi Alemtejo stojącego. O stanowisku xięcia Cadaval nie wiedziano bliższych szczegółów. Nad utworzeniem lizbońskiey gwardyi narodowey pracowano z gorliwością; lecz mieszkańcy niechętnie się do niey zaciągają, wolą służyć w linijowem woysku, tak że rząd dla zapobieżenia emigracyi od 18 do 50 lat mającym mieszkańcom zakazał wydawać paszportów za granicę. Don Pedro oddala wszystkich urzędników znanych z przychylności do dawnego rządu i rozdaje urzędy pomiędzy nayzapaleńszych stronników nowego porządku rzeczy. Madrycka gazeta zawiera także jeszcze datowaną w pałacu w Leça do Balio z d. 29 lipca odezwę Don Miguela do portugalskiego narodu i woyska. Zarazem donosi z Elvas z dnia 6 sierpnia, że żołnierze jenerała Mollclos sądząc, że on kapitulować chce, obrali sobie nowego dowódzcę. Nadworna gazeta kończy tak: »Migueliści stoją w zachodniey części Algarbii, w którey prowincyi obie strony wszystko zabierają i rabują. Jednak od 25 z. m. do 5 b. m. nic ważnego się niewydarzyło.

Wczoray rano otrzymał xiąże Broglie gońca z Madrytu, który przywiózł wiadomość, że rząd hiszpański kazał wezwać wszystkich w Madrycie mieszkających Francuzów, by opuścili stolicę i że większa część tychże do Kadyxu udać się zamyśla.

Cała króleska rodzina będzie królowi do Cherbourga towarzyszyć, wyjąwszy xięcia Orleanu, który w Paryżu pozostanie.

Głoszą, że xiąże Orleanu wielce zaymuje się strategią, by mógł godnie przewodniczyć woysku francuzkiemu.

Jenerała Lafayette trapi teraz wielki familiyny smutek. Jego wnuk Pan Lasteyrye, który jako ochotnik służył w woysku Dony Maryi i należał do tego oddziału woyska, co nayprzód przed Lizboną stanął, utracił wzrok przez kulę, która mu przed oczy przeleciała.

SZWAYCARYA.

Zürich 17 *Sierpnia.*

Na wczorayszem 26 posiedzeniu seymu rapporta związkowych kommissarzy z Schwycu i Bazylei, propozycye schwyckiey kommissyi dla uregulowania spraw tego kantonu, zostały pod rozwagę wzięte.

W rapporcie związkowych kommissarzy w kantonie Schwyc z d. 15 sierpnia donoszą, że w skutek seymowego postanowienia z d. 14 sierpnia, teraz powtórnie Schwyc jako mieysce zgromadzenia wydziałów do uregulowania praw w dniu 17 b. m. przeznaczyli. Wynurzają nadzieję, że i Ausser-Schwyc wyszle posłów do tego zgromadzenia. Inner-Schwyc oddzielił się od Sarneńskiego związku i postanowił natychmiast wysłać posłów do wysokiego seymu. Również inne stany tworzące konferencyę Sarneńską póydą za przykładem Schwycu.— Poczem przedłożono dwa sprawozdania związkowych kommissarzy w kantonie Bazyleyskim z d. 15 sierpnia datowane. Donoszą oni, że uskutecznili rozbrojenie Bazyleyskiey mieyskiey załogi.— Kommissarz Steiger prócz tego dla ustnych udzieleń przybył dnia 16 do Zürychu. Daley roztrząsano projekt kommissyi dla spraw kantonu Bazyleyskiego wyznaczoney. Tak prezes jak i sprawozdawca wyświecali takowy. Osobliwie pierwszy obszernie rozwijał przyczyny zupełnego oddzielenia krainy od miasta Bazylei, które już *de facto* istnieje; ale seym tego nie uchwalił. Wszczęły się nader żywe rozprawy, w których rozwijano przyczyny za i przeciw. Głosowanie zostało na posiedzenie następne odłożone.

Nadeszła tu petycya mieszkańców z Turgau; w którey upraszają seym: 1 by uchwalił zupełnie odłączenie krainy Bazyleyskiey od miasta; 2 kiedy kruszec się topi, niemożna się zatrzymywać w połowie drogi; wypada tu koniecznie ustanowić radę związkową zaymującą się wypracowaniem dokładnieyszey ustawy. Tak się wynurza znaczna część niemieckich Szwaycarów. Lecz również z francuzkiey Szwaycaryi petycye tey samey treści są podane, o czem prezes seymu zapewnił.

(G. P. S.)

Doniesienie.

Ktoby sobie życzył dobra teraz wydzierżawić, raczy się zgłosić pod N. 275 w ulicy Wiślney.—